

SNØSKREDULYKKER I NORGE VINTEREN 2003/04

Dato	Antall døde	Kjønn Alder	Fylke	Sted	Beskrivelse ulykken
02.01.04	1	Mann 28 år	Oppland	Jotunheimen, Torfinnstind	Klatrere på vei ned snørenne på bena med stegjern. Selvtøst skred over og til siden for den omkomne, kaldt fint vær. Tørt flakskred, bruddkant ca. 10-15 cm. Omkomne falt ca. 500 høydemeter, funnet på 10-60 cm dybde av redningsmannskaper, skredmasser 1-2 m dype.
15.02.04	1	Mann 43 år	Troms	Mauken, Målselv	Jeger gikk alene på ski langs foten av 60 m høy skråning. Begravd av skred med 1.5 m høyde på bruddkant. Funnet rett under overflaten klemt mot et tre og oppstikkende steiner drøye 100 m nedenfor bruddkant. Sterk vind og mye snøtransport dagene før ulykken.
13.03.04	1	Mann 45 år	Sogn og Fjordane	Grovabreen, Jølster	Turfølge på 12 personer på DNT fellestur snudde i dårlig vær. På vei ned ca. 900 moh kjørte de ned en 30-40 grader bratt 80 m høy fjellside hvor de utløste et tørt flakskred. Skredet var om lag 200 m bredt med 40 cm høy bruddkant. Ni personer ble tatt av skredet uten å bli helt begravd, en person ble helt begravd og ble funnet av letemannskaper etter ca. 6 timer. Mannen lå på 1 m dyp helt nederst i skredtungta.
22.03.04	1	Mann 53 år	Svalbard	Malardalen, Advendsdalen	To personer på snøskuter i slakt terreng på vei opp Malarbreen ca. 5 km fra Longyearbyen. Den ene tatt av skred fra forsinking 150 høydemeter ovenfor. Skredet hadde total lengde på 300 m, bruddkant ca. 2 m tykk. Funnet etter 20 timer på 3 m dyp sammen med snøskuteren.

Mer info om hver ulykke på de neste sidene.

Ulykken Torfinnstind 2. januar 2004.

Rapport revidert 20.januar 2004 etter tilleggsinformasjon.

Den 2. januar 2004 ca. kl. 1545 ble en 28 år gammel mann fra Oslo tatt av skred i Torfinnstind i Jotunheimen. To erfarne klatrere var på vei ned en ca. 35 grader bratt snørenne da førstemann utløste et flakskred som løsnet i sideveggen utenfor renna, ca. 4-5 m skrått ovenfor klatreren. Det var brattere der skredet løsnet enn i selve renna. Flaket som løsnet hadde bruddhøyde ca. 10-15 cm, og var om lag 20-30 m bredt. Ulykken skjedde ca. 1950 moh etter at de hadde gått ca. 80-100 m nedover i renna (om lag 50 høydemeter). Den andre klatreren gikk 30 m bak den forulykkende, og ble ikke tatt av skredet. Da ulykken skjedde var det oppholdsvær, -15 grader og bris 5 m/s.

Det var generelt ca. 40 cm lagdelt snø på bakken i området, de øverste 10 cm løsnet veldig lett. Det var mer snø i renna hvor skredet løsnet. Redningsmannskaper vurderte skredfaren som faregrad 3 (markert), skredet var selvutløst ved liten tilleggsbelastning. Klatrerne gikk på bena med stegjern, og hadde hjelm og klatreutstyr, tauet lå i sekken på dette lette partiet.

Den omkomne ble ført med skredet ca. 700 m ned den bratte renna. Total fallhøyde er anslått til ca. 500 høydemeter. Han ble funnet av redningsmannskaper rett under overflaten, 10-60 cm under snøen. Død av mekaniske skader evt. også kvelning. Hjelmen ble slått av i fallet.

Skredmassene besto av tørr og lett snø med små blokker. De lå i en tunge i ca. 400 m lengde og ca. 75 m bredde i bunnen. Skredmassene var om lag 1-2 m tykke.

Den andre klatreren ble ikke tatt av skredet og fikk varslet redningsmannskaper med mobiltelefon.

(Kilde: Albert Lunde, Alpin Redningsgruppe NRKH, Håkon Nordseth, redningsmann Norsk Luftambulans, og Geir Lysfjord)

© Foto: Geir Lysfjord

Torfinnstind om sommeren sett fra vest. Rød strek viser omtrentlig skredbane.

Ulykken Mauken 15.02.2004

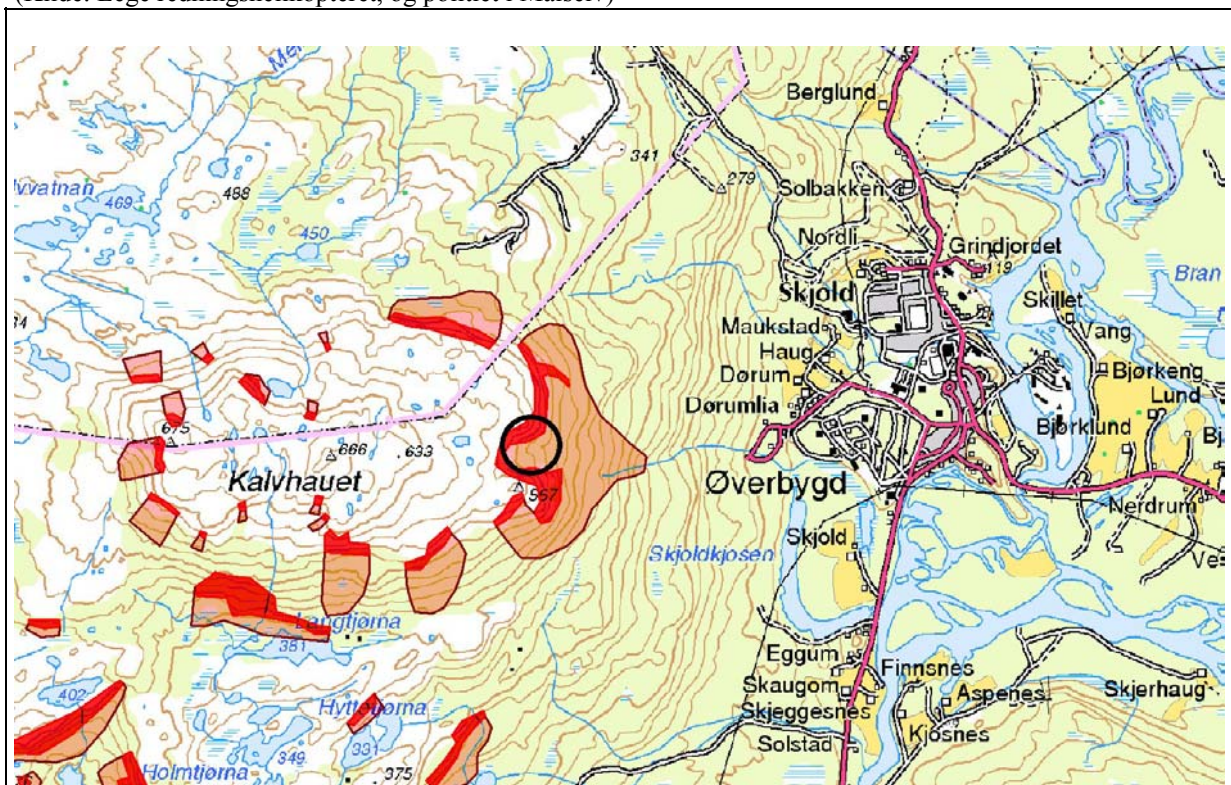
En 43 år gammel jeger ble tatt av skred da han gikk på ski i østre del av Kalvhauet i fjellområdet Mauken rett vest for Øverbygd i Målselv (se kart under). Mannen var på tur med et jaktlag og skilte lag med de andre fire i 12-tiden. Da mannen ikke kom tilbake til avtalt tid, satte de andre i gang leting. Ved 15.30 tiden oppdaget de skispor inn i et snøskred, og ikke spor ut av skredet. De varslet umiddelbart politiet og gikk i gang med leting. Omtrent 10 minutter senere fant de ski og staver i skredet, og etter ytterligere 20 minutter fant de den forulykkede kameraten og gikk i gang med gjenopplivning. Et redningshelikopter med lege om bord ankom stedet og fortsatte gjenopplivningsforsøk, men dette ble gitt opp og mannen ble erklært død. Mannen hadde trolig ligget flere timer under snøen.

Det var et tørt flakskred som løsnet på toppen av en ca. 60 m høy brattkant ca. 540 meter over havet. Skredet var ca. 60-80 m bredt, med anslått 1.5 m høyde på bruddkanten. Den omkomne ble funnet drøye 100 m nedenfor bruddkanten. Skredmassene var hardpakket og inneholdt blokker. Mannen gikk langs foten av skråningen da skredet løsnet.

Den omkomne ble funnet rett under overflaten klemt mot et tre og noen oppstikkende steiner. Dødsårsak var trolig kvelning og mekaniske skader.

Skredet gikk etter en lang periode med kaldt vær med danning av svake lag i snøen. Temperaturen steg kraftig to dager før ulykken, og det var stiv kuling til liten storm disse dagene. Det var mye løs snø i fjellet da ble transportet ut i lehang som gav økende skredfare pga rask pålasting av svake lag i snøen. Skredet ble utløst i et heng som samlet snø fra den nordvestlige kraftige vinden dagene før ulykken.

(Kilde: Lege redningshelikopteret, og politiet i Målselv)

Utsnitt av Forsvarets skredkart hvor svart ring i østre kant av Kalvhauet viser ulykkesstedet. Rød skravur er utløsningsområder for snøskred (brattere enn 30 grader), og lyserød skravur er utløpsområder for snøskred. Kartet er utarbeidet av NGI på oppdrag for Forsvaret og benyttes av Forsvaret for å ferdes trygt i vinterfjellet.

Ulykken Jølster 13.03.04

Et turlag med 12 personer på DNT fellestur var på tur mot Grovabreen og måtte snu pga sterk vind og snøfokk. På vei ned ca. 900 moh tok de seg ned en bratt mindre fjellside (80 m høy) ved Fagredalen i dårlig sikt. Fjellsiden er bratt (30-40 grader). Da turlaget var i skråningen utløste et skred og 9 personer ble ført av gårde med snømassene, mens 3 ble stående igjen på toppen. Det var bare en av personene som ble helt begravd, og de andre kom seg etter kort tid løs av skredet. Det ble satt i gang kameratredning samtidig som en person ble sendt for å tilkalle hjelp. Gruppen hadde ikke elektronisk søkeutstyr men hadde noen søkestenger.

Etter ca. 1 ½ time kom de første redningsmannskapene. Det ble transportert inn mange redningsmannskaper med hunder, og etter 6 timer ble den skredtatte funnet på ca. 1 m dyp. Mannen lå helt nederst i skredtunga, ca. 10 m fra der skredmassene stoppet. Mannen hadde ikke synlige mekaniske skader.

Skredet var et tørt flakskred som var ca. 200 m bredt og fallhøyde ca. 80 høydemeter. Skredet løsnet helt øverst i bratta og bruddkanten var ca. 40 cm høy. Skredmassene gikk utover mot en myr og var avlagret i ca. 100 m lengde, med dybde på inntil 7 m. Skredmassene besto stedvis av flak og store blokker på inntil 1 m tykkelse.

Det var noen få kuldegrader og sterk vind med snødrev da skredet gikk. Det var om lag 4 uker siden siste snøvær av betydning. Snøen var fortsatt løs før ulykken og det var fine skiforhold til å kjøre i løssnøen. Natten før ulykken blåste det kraftig fra S-SØ og det var snødrev med pålasting av snødekket i lehang. Skredet gikk i en NV-vendt fjellside som lå i le for vinden og som derfor samlet snø. Andre turgrupper har i ettertid fortalt om glidelag i snøen i disse fjelltraktene da ulykken skjedde. Bl.a. ble en person delvis begravd av et selvutløst lite skred i Hurrungane dagen før.

(Kilde: Sverre Hjelmeland, Leder i Jølster Røde Kors sin Krevende Lende Gruppe)

Røde områder på kartet er beregnet av NGI etter ulykken og viser områder brattere enn 30 grader, dvs utløsningsområder for snøskred. Svart pil viser bratta hvor skredet gikk. Skredet gikk nesten bort til bekken i vestre kant og bort til ryggen i østkant av det røde området. Den omkomne ble funnet omtrent der myra nedenfor begynner.

Ulykken Svalbard 22.03.04

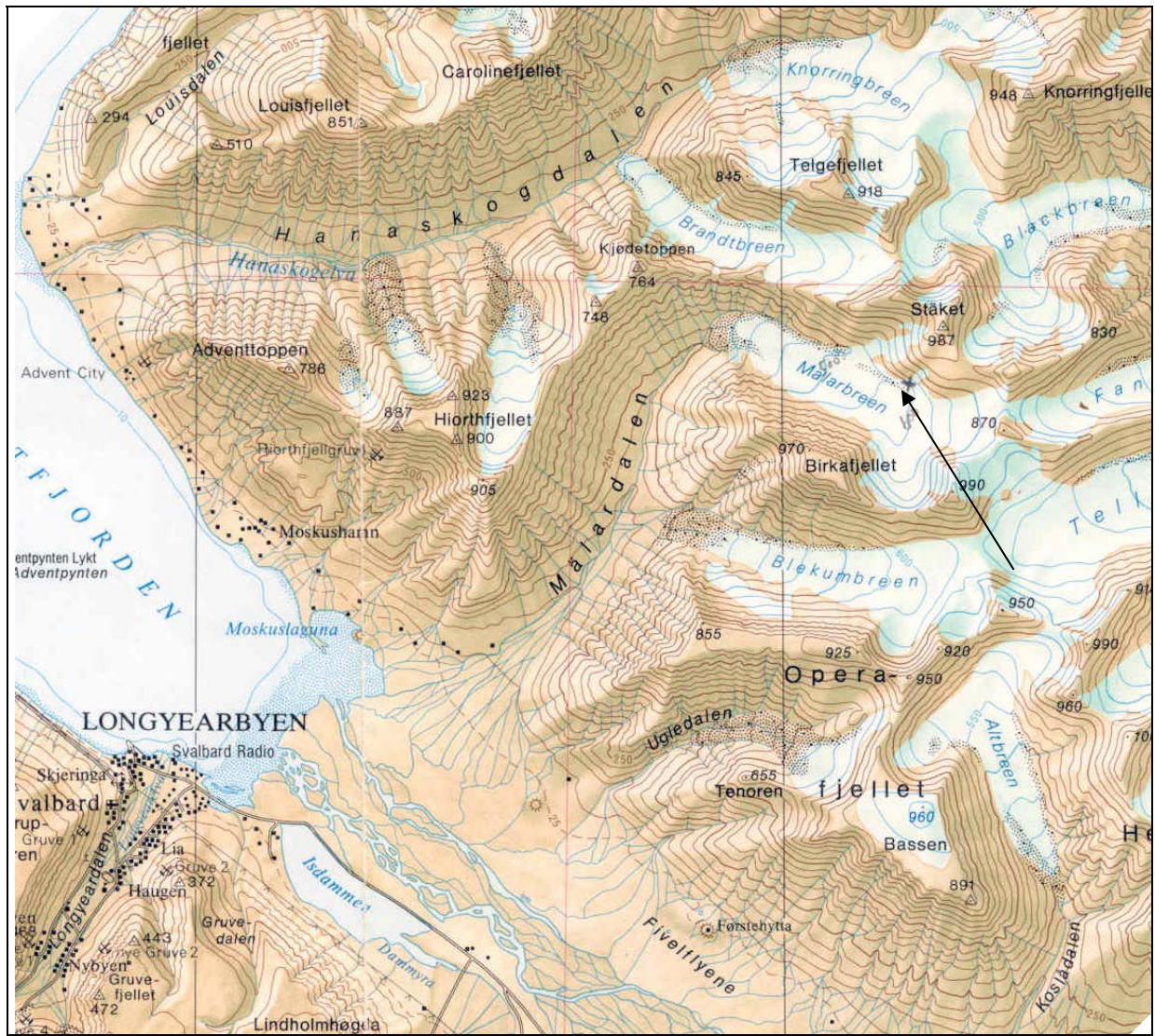
To personer på snøskuter ble tatt av snøskred da de kjørte i slakt terreng opp Målarbreen ca. 5 km fra Longyearbyen kl. 1445. De kjørte etter hverandre mellom morenen og fjellsiden på nordsiden av breen da den bakerste ble tatt av skredet, mens den andre klarte å kjøre ut av skredet. Han kjørte inn til Longyearbyen og varslet Sysselmannen umiddelbart. Det ble straks iverksatt en omfattende leteaksjon med mannskaper fra Røde Kors Hjelpekorps i Longyearbyen og andre frivillige, samt tre lavinehunder. Leteaksjonen pågikk kontinuerlig fra ca. kl. 1600 til den omkomne ble funnet ca. kl. 1200 dagen etter. Den omkomne ble lokalisert under ca. 3 m snø sammen med snøskuteren han kjørte. Mannen hadde ikke synlige mekaniske skader. Den omkomne brukte ikke elektronisk søkeutstyr og ble lokalisert med søkestang uten markering av lavinehund.

Skredet var et tørt flaskred som gikk ned to forsenkningen med total bredde på ca. 300 m. Skredet var delt av en rygg i midten. Vestre forsenkningen går opp til ca. 900 moh, mens østre forsenkningen går opp til ca. 750 moh. Den omkomne ble funnet under den østre forsenkningen ca. på kote 600, dvs. ca. 150 høydemeter under bruddkanten. Bruddkanten var ca. 2 m høy. Skredmassene var til dels meget tykke (5-10 m). Glidelaget var et markert lag med løs kantkornet snø (sukkersnø) på ca. 15 cm tykkelse med overliggende fast finkornet fokksnø.

Det var oppholdsvær med SØ frisk bris og -2 grader da ulykken skjedde 22. mars. Ulykken skjedde ca. en uke etter siste nedbør av betydning. Før dette var det ca. 2 uker med nedbør og mye vind. Tre og fire dager før ulykken (18. og 19. mars) var det SØ stiv kuling og temperaturstigning fra -25 grader til -6 grader. Vinden løyet så til frisk SØ bris som det blåste 20., 21. og 22. mars. Samtidig økte temperaturen til +2 grader 21. mars og avtok til -2 grader ulykkesdagen.

Funnsted vist med rød ring. Skredet gikk i nesten hele bildets bredde. Hovedskredet er i den store forsenkningen til venstre i bildet, mens den omkomne ble funnet under den mindre forsenkningen til høyre.

Oversiktskart med pil som viser funnsted til den omkomne. De kjørte inn Malardalen og opp i nordre ende av Malarbreen mellom morenen og fjellsiden.